

KS-25/01121

§ 24

Motion – Stärkt meddelarfrihet och motverkande av tystnadskultur inom äldreomsorgen

Bakgrund

Beredande tjänsteperson: Hanna Mattsson

Sammanfattning:

Motionären uttrycker oro för förekomst av tystnadskultur inom äldreomsorgen och föreslår fem åtgärder, inklusive handlingsplan, obligatorisk utbildning och oberoende enkätundersökning. Verksamheten delar motionärens intention att säkerställa ett öppet klimat där medarbetare tryggt kan rapportera brister och framföra synpunkter, men känner inte igen den problembild som presenteras i motionen.

Äldreomsorgen i Norsjö kommun har redan en välfungerande struktur för dialog, rapportering, avvikelshantering och meddelarfrihet. Det finns inga indikationer i verksamheten, personalärenden, arbetsmiljörapporter eller visuellblåarsystemet som pekar på repressalier eller tystnadskultur. Vissa av motionens förslag kan tillgodoses inom befintliga rutiner, men att genomföra stora parallella processer bedöms inte vara motiverat eller proportionerligt utifrån rådande situation.

Bakgrund

Motionären beskriver att signaler från personal skulle tyda på en tystnadskultur och rädsla för repressalier inom äldreomsorgen. För att motverka detta föreslås bland annat handlingsplan, chefsutbildning och extern enkät. Kommunen följer gällande lagstiftning om meddelarskydd, visuellblåsning och arbetsmiljö, bland annat genom:

- Visuellblåarsfunktion
- Enkäter
- Avvikelsesystem för både HSL och SoL
- Avvikelsesystem för arbetsmiljöavvikelser
- Skyddsombud på arbetsplatserna
- Regelbundna samverkansmöten på alla nivåer
- Korta kontaktvägar till chef och överordnade chefer
- Obligatoriska utbildningar inom organisatorisk och social arbetsmiljö för chefer och skyddsombud.
- regelbundna arbetsmiljö- och kvalitetsuppföljningar.
- att uppmuntra till och utbilda personal om vikten av att rapportera avvikelser såväl inom arbetsmiljö som inom vården och omsorgen om brukare.

§ 24 forts.

Det är verksamhetens bedömning att systemet fungerar och används utifrån analys av faktiska personalärenden, resultat från samverkansmöten, arbetsplatsträffar, medarbetardialoger och kontakter genom arbetstagarorganisationer och arbetsplatsombud, inkomna avvikelser och visselblåsningar. Sammanställningen visar att verksamheten inte har några tecken på tystnadskultur och att de befintliga strukturerna för meddelarfrihet är väl etablerade och används. Personalen i äldreomsorgen framför regelbundet synpunkter, kritik och förbättringsförslag.

Att personal uttrycker synpunkter eller lyfter problem leder inte till represalier. Statistiken visar:

- Inga avsked de senaste åren
- Få varningar, och dessa har inte koppling till meddelarfrihet
- Ingen indikation på att kritik tystas ner

Medarbetare har också vid flera tillfällen lyft utmaningar i media utan att detta lett till negativa konsekvenser.

Slutsats

Äldreomsorgen i Norsjö kommun har en öppen kultur med etablerade kanaler för dialog, rapportering och förbättringsarbete. Verksamheten delar motionens intention men ser inte att förslagen motsvarar ett identifierat behov. Befintliga arbetssätt bedöms vara tillräckliga och väl fungerande.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen avslås.

Yrkanden

Mikael Lindfors (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beatrice Andersson (KD) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och Beatrice Anderssons förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Votering begärs.

Propositionsordning

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag.

Nej-röst för Beatrice Anderssons förslag.

Med 19 ja-röster mot 7 nej-röster beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24 forts.

Beslutsunderlag

Motion 2025-11-05, aktbilaga

Utbildnings- och omsorgsutskottet 2026-03-02 § 32

Kommunstyrelsen 2026-03-17 § 69

Kommunfullmäktiges beslut

- Motionen avslås.

Beslutet skickas till

Kristdemokraterna

Hanna Mattsson

Inger Johansson